

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Демографічні ресурси туризму»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Туризм»
Спеціальність	242 Туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Логвин Михайло Михайлович
к. геогр.н., доцент
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-068-898-33-93
Електронна адреса	llep777@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування знань, умінь і навичок студентів, необхідних для виявлення особливостей впливу соціально-демографічних чинників на розвиток сучасного туризму
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік
Базові знання	Наявність широких знань з туризмознавства, географії, туристичного країнознавства
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05); застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР06); застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг	<ul style="list-style-type: none"> здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (К02); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (К03); прагнення до збереження навколишнього середовища (К05); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (К06); навички міжособистісної взаємодії (К12);

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
(ПР12)	<ul style="list-style-type: none"> • здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (К24).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму		
Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Законспектувати основні положення Закону України «Про Єдиний демографічний реєстр...». На основі статистичних даних проаналізувати динаміку чисельності населення світу (за континентами) і України. Побудувати графіки, зробити висновки.
Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Використовуючи статистичні дані «Статистичного щорічника України за 202. рік» побудувати графік динаміки чисельності населення України (всього, міське, сільське).
Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Відтворення населення як єдність демографічних процесів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Згрупуйте країни світу за тривалістю здорового життя. Зробіть висновок про взаємозв'язок туризму і тривалістю життя.
Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Використовуючи дані Міжнародного індексу щастя згрупуйте країни світу на дві групи: щасливі і нещасливі. Вкажіть причини «нещастя» нещасливих. Доведіть, чи існує взаємозв'язок туризму і щасливого життя.
Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості		
Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Скласти слайд-презентацію про населення країни Європи (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-«мільйонерів»; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.
Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Скласти слайд-презентацію про населення країни регіону (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-«мільйонерів»; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.
Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського регіону	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання	Скласти слайд-презентацію про населення країни регіону (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
та їх характеристика.	навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	(адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону..
Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Побудувати графік динаміки кількості зареєстрованих шлюбів і розлучень. Побудувати графік динаміки туристичних потоків в Україні.

Інформаційні джерела

1. Аналітична довідка ООН: Демографічні процеси 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk/159271>.
2. Андреева О. В. Фізична рекреація різних груп населення: [монографія] / О. В. Андреева. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 280 с.
3. Бейдик О. О. Факторний аналіз формування потоків в'їзного туризму України / О. О. Бейдик, Н. О. Новосад. – Український географічний журнал. – 2012. – № 1. – С. 44-49.
4. Демографи: населення Східної Європи скорочується, Західної – зростає. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/06/23/7083535/>.
5. Демографічні чинники бідності / За ред. Е. М. Лібанової. – Київ: Ін-т демографії та соц. досліджень НАНУ, 2009. – 184 с.
6. Іваненко О. Соціологія і демографія: про ролі, зв'язки та призначення наук / О. Іваненко, О. Корегін // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2022. – № 1. – С. 165–194.
7. Калашнікова Т. М. Просторово детерміновані ризики людського розвитку / Т. М. Калашнікова // Демографія та соціальна економіка. – 2020. – № 4(42). – С. 93-105.
8. Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р. (колектив авторів) / за ред. чл.-кор. НАНУ, д.е.н., проф. Е. М. Лібанової. – К.: Український центр соціальних реформ, 2006. – 138 с.
9. Лібанова Е. М. Зовнішні трудові міграції українців: масштаби, причини, наслідки / Е. М. Лібанова // Демографія та соціальна економіка. – 2018. – № 2. – С. 11-26.
10. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект (колективна монографія) / за ред. Е. М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. – 254 с.
11. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія / О. А. Малиновська. – Київ : НІСД, 2018. – 472 с
12. Мотайло О. В. Стратегія удосконалення системи моніторингу за станом здоров'я населення України. Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2021. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2037>.
13. Населення України: демографічні складові людського розвитку / за ред. О.М. Гладуна. – Умань : Видавець «Сочінський», 2015. – 180 с.
14. Немець Л. М. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори розвитку туризму / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, Н. В. Моштаківа // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С.145-147.
15. Овдін О. В. Державне управління демографічними процесами: огляд сучасної фахової вітчизняної літератури. Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2021. – № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2045>.
16. Пестушко В. Ю. Демографічні передумови розвитку міжнародного туризму в країнах різного типу / В. Ю. Пестушко // Географія та туризм: науковий збірник / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відпов. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 23. – С. 112-116.
17. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник. За заг. ред. канд. екон. наук, професора А.З. Підгорного / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітковська. – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2016. – 424 с.
18. Рингач Н. О. Цінність здоров'я в Україні: від декларації до реалізації / Н. О. Рингач, Л. Й. Власик // Демографія та соціальна економіка. – 2021. – № 2(44). – С. 74-91.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.
Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється під час поточного (під час проведення практичних занять, виконання завдань) та модульного контролю (тестування). Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів. Передбачено нарахування додаткових балів (не більше 30) за навчальну та науково дослідну роботу. Політика заохочення здобувачів вищої освіти до отримання додаткових балів окреслена у робочих програмах навчальних дисциплін. Критерії оцінювання видів навчальної діяльності (робіт) доводяться до відома здобувачів на початку вивчення освітньої компоненти та не можуть змінюватися упродовж вивчення даної освітньої компоненти. Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>
Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>
Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf
- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика щодо академічної доброчесності. списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf
Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf
Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>
- Політика визнання результатів навчання визначена такими документами.
Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf
Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-hlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>
Інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>
- Політика вирішення конфліктних ситуацій:
Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyła-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidcontr.pdf
Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.
- Політика підтримки учасників освітнього процесу:
Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/> .
Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentyky-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>
- Безпека освітнього середовища:
Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни